

ตัวชี้วัดที่ 3.16 ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง

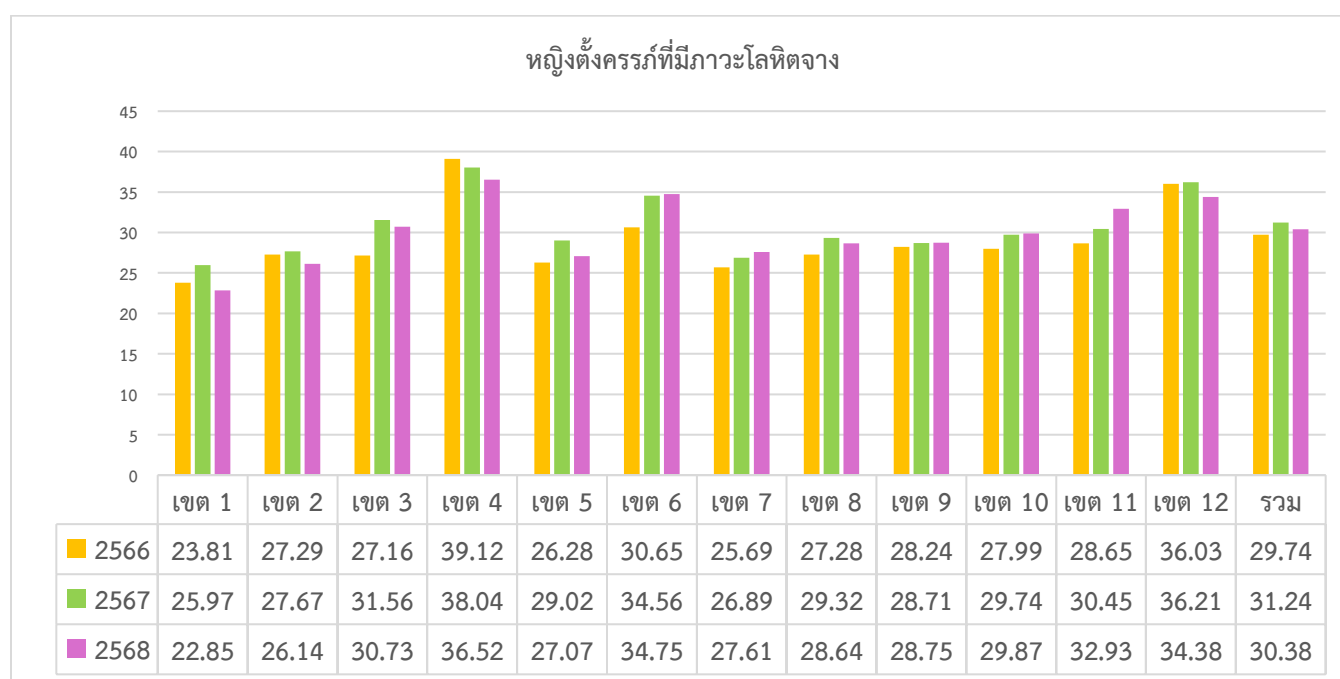
รอบ 5 เดือนหลัง ปังบประมาณ พ.ศ. 2568

ระดับ 1 Assessment

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด

- ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ระดับ C (Comparisons) การเปรียบเทียบ

แผนภูมิที่ 1 ร้อยละของหญิงที่สิ้นสุดการตั้งครรภ์ในเขตรับผิดชอบ มีภาวะโลหิตจางขณะตั้งครรภ์ (Coverage)

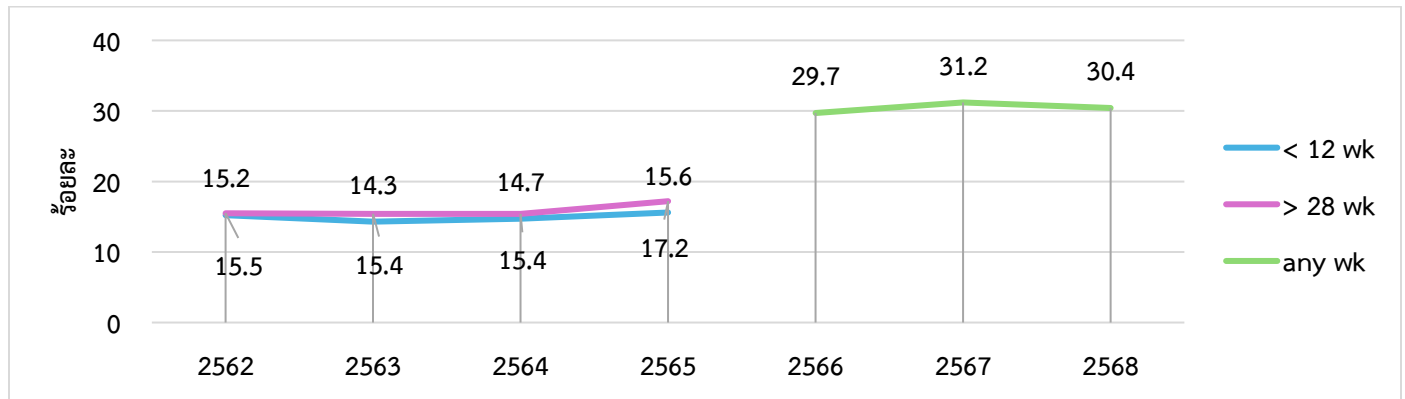

ที่มา : ระบบรายงาน 43 แฟ้ม (Health Data Center : HDC) ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2568

การเปรียบเทียบสถานการณ์ (Compare) ข้อมูลจากระบบ Health Data Center ระหว่างศูนย์เขตอนามัย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2568 พบว่า หญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง ร้อยละ 29.7 31.2 และ 30.4 ตามลำดับ เมื่อแยกรายเขต พบว่า เขตสุขภาพที่ 4 สระบุรี, เขตสุขภาพที่ 6 ชลบุรี และ เขตสุขภาพที่ 12 ยะลา ยังคงมีปัญหาภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์มากที่สุดเป็น 3 อันดับแรก ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

● ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ระดับ T (Trends) แนวโน้ม

แผนภูมิที่ 2 การพัฒนา Template ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจาง

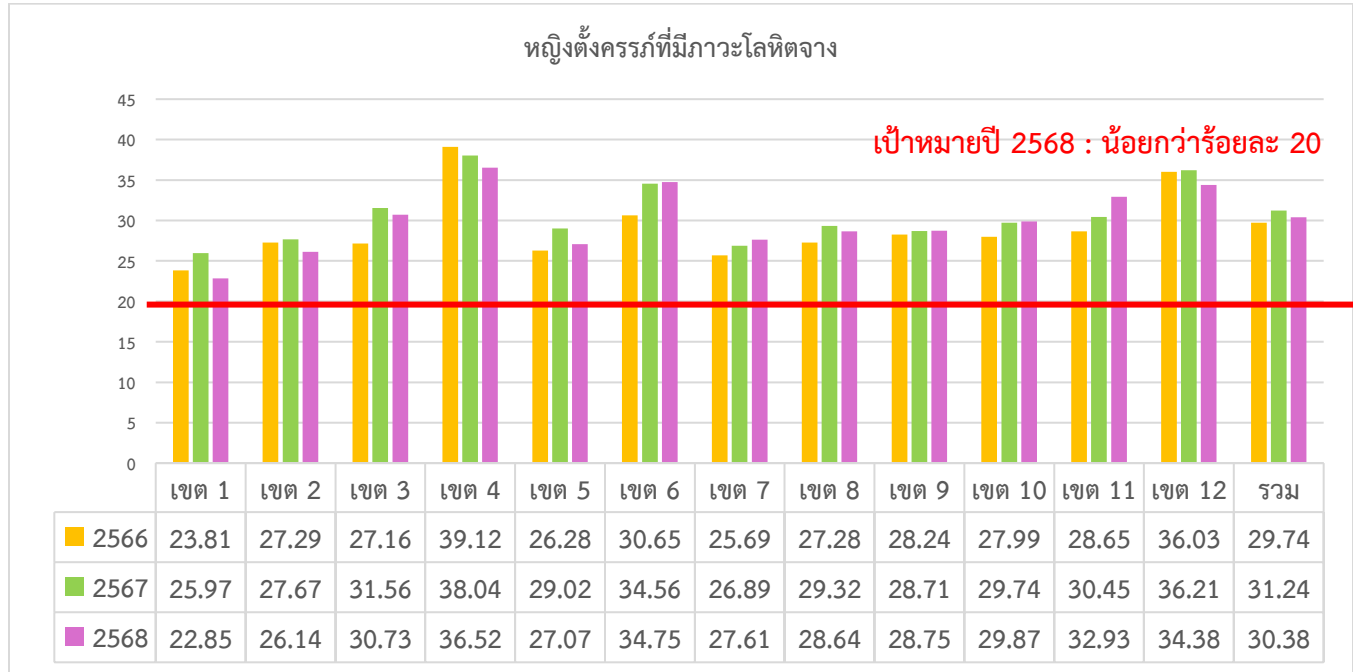
คัดกรองที่ < 12 wk (คน)	1,122	1,071	348,143	322,007	ตั้งแต่ปี 2566 ปรับการเก็บข้อมูล เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรภ์ มีภาวะซีด ณ ไตรมาสใด ๆ		
พบซีด (คน)	170	153	51,136	50,094	เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรภ์ 155,598 คน พบซีด 46,622 คน	เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรภ์ 124,545 คน พบซีด 38,911 คน	*เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรภ์ 51,426 คน พบซีด 15,622 คน
คัดกรองที่ > 28 wk (คน)	57,674	56,546	47,161	8,482			
พบซีด (คน)	8,926	8,679	7,270	1,460			

ที่มา : ระบบรายงาน 43 แฟ้ม (Health Data Center : HDC) ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2568*

สำหรับแนวโน้มความชุกของภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ ในปี พ.ศ. 2562 - 2565 พบว่ามีแนวโน้มคงที่ โดยหญิงตั้งครรภ์ที่มีผลตรวจเลือดที่อายุครรภ์ ≤ 12 สัปดาห์ พบร้อยละ 15.2, 14.3, 14.7 และ 15.6 ตามลำดับ หญิงตั้งครรภ์ที่มีผลตรวจเลือดที่อายุครรภ์ $> 32 - 34$ พบร้อยละ 15.5, 15.4, 15.4 และ 17.2 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อปี พ.ศ. 2566 ได้พัฒนาและปรับปรุง Template เพื่อเป็นการสะท้อนข้อมูลภาวะโลหิตจางขณะตั้งครรภ์ตลอดช่วงอายุครรภ์จนถึงการคลอด กล่าวคือ ไม่ว่าจะพบค่า Hb หรือ Hct ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ในช่วงอายุครรภ์ใดก็ตาม จะนับว่าหญิงตั้งครรภ์คนนั้นมีภาวะซีดในปิงปปริมาณนั้น ดังนั้น ในปิงปปริมาณ พ.ศ. 2566 - 2568 พบว่า หญิงตั้งครรภ์มีภาวะโลหิตจาง ร้อยละ 29.7 31.2 และ 30.4 ตามลำดับ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

● ผลผลิต/ ผลลัพธ์ ระดับ Le (Level) ของผลการดำเนินการในปัจจุบัน

แผนภูมิที่ 3 ร้อยละของหญิงที่สิ้นสุดการตั้งครรภ์ในเขตรับผิดชอบ มีภาวะโลหิตจางขณะตั้งครรภ์ (Coverage)

ที่มา : ระบบรายงาน 43 แฟ้ม (Health Data Center : HDC) ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2568

Global Nutrition Targets ได้ตั้งเป้าหมายลดอัตราภาวะโลหิตจางของหญิงวัยเจริญพันธุ์ลงร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2573 ซึ่งหญิงตั้งครรภ์ก็อยู่ในกลุ่มหญิงวัยเจริญพันธุ์ด้วย ร่วมกับสำนักโภชนาการ พิจารณาการกำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัด เพื่อเฝ้าระวังภาวะโลหิตจาง ตามเกณฑ์การประเมินปัญหาโลหิตจางในกลุ่มประชากรเชิงสาธารณสุขตาม WHO ปี 2017 ไว้ในระดับ Mild คือ น้อยกว่าร้อยละ 20

ดังนั้น ตั้งแต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักโภชนาการ ได้ปรับค่าเป้าหมายการเฝ้าระวังภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์ ไว้ที่ น้อยกว่าร้อยละ 20 แต่ผลการดำเนินงานในปัจจุบันปี 2568 พบร้อยละ 30.38 ซึ่งยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 3 เป็นความท้าทายในการขับเคลื่อนงานควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางของไทย โดยสำนักโภชนาการ มีมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีสุขภาพดี ห่างไกลจากภาวะโลหิตจาง ตั้งแต่วัยเด็กโดยการคัดกรอง เพื่อประเมินความเสี่ยงและมาตรการให้น้ำเสริมธาตุเหล็ก ส่งเสริมให้บริโภคอาหารที่เป็นแหล่งของธาตุเหล็ก เมื่อโตขึ้นเป็น เด็กวัยเรียนก็มีมาตรการยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก สำหรับหญิงวัยเจริญพันธุ์ที่เตรียมพร้อมเข้าสู่การตั้งครรภ์ ก็ส่งเสริมให้บริโภคอาหาร ที่ดี มีมาตรการยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและกรดโฟลิก ตามชุดสิทธิประโยชน์ รวมทั้งมีมาตรการจัดการด้านสภาพแวดล้อม เช่น โครงการสาวไทยแถมแดง เพื่อให้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีความพร้อมจะตั้งครรภ์ได้รับการส่งเสริมความรู้ การคัดกรองภาวะโลหิตจาง และการบริโภค Supplement ที่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกาย เมื่อเป็นหญิงตั้งครรภ์ก็จะได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ไอโอดีน และกรดโฟลิก บริโภคทุกวันตลอดการตั้งครรภ์ จนถึงหลังคลอดบุตรต่ออีก 6 เดือน

- ข้อมูล สารสนเทศ ที่นำมาใช้

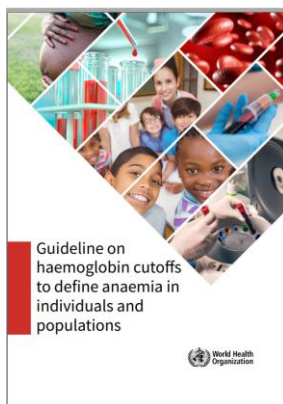
1. Global nutrition targets 2025 : Anaemia Policy Brief

เข้าถึงได้จาก : <https://www.who.int/publications/i/item/WHO-NMH-NHD-14.4>

2. Guideline on haemoglobin cutoffs to define anaemia in individuals and populations โดย World Health Organization, 2024

เข้าถึงได้จาก : <https://www.who.int/publications/i/item/9789240088542>

3. คู่มือแนวทางการควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจาง โดยสำนักโภชนาการ, 2563

เข้าถึงได้จาก : <https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th/book/213240>

